

Vrouw en ambt

In de krant van 8 juli 2004 pleit ds. H. ten Brinke voor het losmaken van bepaalde taken van het ambt. Hij doet dit in reactie op de besluitvorming binnen de NGK rond de vrouw in het ambt. Het opnieuw doordenken van de ambtsleer kan zijn nut hebben, maar ik denk dat het ons in de kwestie rond de vrouw in het ambt niet veel verder helpt. Dat komt doordat het eigenlijke probleem ergens anders ligt. Het eigenlijke probleem is, dat we Paulus niet begrijpen. Zo schrijft Paulus in 1 Kor. 11:2–16 dat vrouwen in de kerk mogen profeteren en (hardop) bidden en schrijft hij in dezelfde brief dat de vrouwen in de samenkomsten moeten zwijgen (1 Kor. 14:34–35). In Gal. 3:28 schrijft Paulus dat er in Christus geen onderscheid is tussen man en vrouw, maar dezelfde apostel geeft ook allerlei voorschriften waarin hij nadrukkelijk tussen man en vrouw onderscheid maakt, zoals bijvoorbeeld in Kol. 3:18–19 en 1 Tim. 2:8–15. Hoe kan Paulus dit voor zichzelf met elkaar rijmen? Welke visie zit hier achter? Als we Paulus niet begrijpen, zullen we nooit uit de impasse rond de vrouw in het ambt geraken.

Bij het lezen van de brieven van Paulus ervaren we een spanning die Paulus zelf ook gevoeld heeft. Het is de spanning van een christen tussen schepping en herschepping. Aan de ene kant hebben we in dit leven te maken met de scheppingsordening van het huwelijk, waarin de man het hoofd is van zijn vrouw en de vrouw zich naar haar man moet schikken (Ef. 5:22–33). Uiteindelijk zal deze scheppingsordening verdwijnen — op de nieuwe aarde is er geen plaats meer voor (Luc. 20:34–35) —, maar ondertussen hebben we er nog wel mee te maken. Aan de andere kant geldt, dat wie in Christus is, een nieuwe schepping is (2 Kor. 5:17). In Christus hebben zowel mannen als vrouwen de Heilige Geest ontvangen (Hand. 2:17–18), en hebben mannen en vrouwen de positie van (volwassen, mondige) zonen van God gekregen (Gal. 3:26–4:7, Rom. 8:14–17). Vanuit de herschepping gezien is er dus geen verschil tussen man en vrouw, vanuit de schepping gezien is dat verschil er wel degelijk. Paulus' voorschriften zijn er op gericht zoveel mogelijk aan beide recht te doen.

De gelijkheid van man en vrouw in Christus kan in dit leven niet volledig doorwerken, maar wordt beperkt door de scheppingsordening van het huwelijk. We zien bij Paulus, dat waar deze scheppingsordening niet geldt, hij deze gelijkheid wel volledig in rekening brengt. Oudere weduwen, die van Paulus het advies krijgen niet opnieuw te trouwen (1 Kor. 7:8, 39–40), komen in aanmerking voor een kerkelijk ambt (1 Tim. 5:9–15). Waarschijnlijk was dat het diakenambt en was Febe, diaken van de kerk te Kenchreeën (Rom. 16:1–2), zo'n oudere weduwe.

We vinden in het Nieuwe Testament wel sporen van vrouwelijke diakenen, maar niet van vrouwelijke oudsten. Dit betekent echter niet per definitie, dat we ook voor onze tijd geen vrouwelijke oudsten mogen hebben. Het huwelijk is een scheppingsordening, maar de concrete doorwerking daarvan is door de cultuur bepaald. Heel duidelijk is dat bij het zwijggebod in 1 Kor. 14:34–35, waar staat dat de vrouw haar man thuis maar om opheldering moet vragen als ze iets wil weten. Dit sluit naadloos aan op de cultuur van die dagen. De man deed in die tijd mee aan het publieke leven — voor de vrouw was dat niet weggelegd —, maar als hij thuis kwam vroegen vrouw en dochters wat er allemaal gebeurd en gezegd was (H.D.F. Kitto, *De Griekse beschaving*, p. 195). Het zwijggebod in 1 Kor. 14:34–35 betreft een door de cultuur bepaalde uitwerking van de scheppingsordening van het huwelijk. Omdat onze cultuur ontegenzeggelijk anders is dan die in Paulus' dagen, kan voor ons de concrete uitwerking anders zijn. Vanuit de gelijkheid van man en vrouw in Christus is er geen bezwaar tegen vrouwelijke oudsten. Onderzocht zou moeten worden of dat bezwaar er in onze cultuur vanuit de scheppingsordening van het huwelijk wèl is.

Albert Welleweerd, Deventer